

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วารสาร

สิทธิมนุษยชน

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕

กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กระทรวงยุติธรรม

ISSN : 2286-6841

บรรณาธิการแถว

พบกันอีกครั้งกับวารสารสิทธิมนุษยชน ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกับอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หน่วยงานภาคี เครือข่ายต่าง ๆ และประชาชนที่มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและได้ทราบความเคลื่อนไหวภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในการส่งเสริม คุ้มครอง และสร้างหลักประกันสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน

เนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้ ได้รวบรวมบทความและสรรหาสาระดี ๆ ที่น่าสนใจจากประสบการณ์การทำงานกับภารกิจกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประกอบด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย อาทิ ศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท เรื่องเล่าจากการประชุมในกรอบการประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) ซึ่งเป็นภาคต่อจากฉบับที่แล้ว เรื่อง... การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในเกาหลีใต้ เป็นการศึกษาดูงานไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ในต่างประเทศ เรื่อง... สรุปผลการประชุมสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เรื่อง “ศูนย์สิทธิมนุษยชน : ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในอนาคต” เป็นการศึกษาเรียนรู้จากประเทศต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชนแล้ว เรื่อง... เรียนรู้ประสบการณ์คุ้มครองพยานของต่างประเทศกับสำนักงานคุ้มครองพยาน เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวการต่อสู้ของผู้หญิงคนหนึ่งในการยื่นข้อต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม เรื่อง... แนวทางการคุ้มครองพยานของต่างประเทศ เป็นการเล่าสู่กันฟังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานและเหยื่ออาชญากรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภูมิภาคอื่น ๆ เป็นต้น

บ.ก.หวังเป็นอย่างยิ่งว่า...เมื่อท่านได้อ่านวารสารฉบับนี้แล้วจะนำความรู้จากวารสารฯ เผยแพร่ต่อให้กับประชาชนหรือบุคคลใกล้ชิดในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป และถ้าหากท่านมีความสนใจหรือต้องการรับวารสารสิทธิมนุษยชน ท่านสามารถสมัครเป็นสมาชิกผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยดาวน์โหลดแบบฟอร์มทางเว็บไซต์ หรือกรอกข้อมูลตามแบบที่กำหนดในวารสารส่งมาตามที่อยู่ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือส่งข้อมูลสมัครสมาชิกมาทาง E-mail กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นในการรับวารสารดังกล่าว

คณะที่ปรึกษา

(นายพิทยา จินาวัฒน์)
อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
(นายไพฑูรย์ สว่างนวล)
รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
(นางสาวปติดาอุจน์ สิทธิเดช)
รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
(นางสาวปรีญาพร ศรีมงคล)
ที่ปรึกษารวมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
(นางลดาวัลย์ บุญประสาพ)
ที่ปรึกษารวมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ
ผู้อำนวยการสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหาย
ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพยาน
เลขาธิการกรม
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
บรรณาธิการ
นางสาวอมรพร เสือใหญ่
นายสมชาย คุมกิส
กองบรรณาธิการ
(กรรมการกองบรรณาธิการ)
นางสาวจิฬภรณ์ ตามชู
นายสุรศักดิ์ ศรีสาร
นายศุภโชค สืบสุข
นางปภัสนรา รัตตะรังสี
นางบุญภาค อรุณเบิกฟ้า
นางสาวชนิษฐา คล้ายฉ่า
นายธีรยุทธ แก้วสิงห์
นางสาววัลลภรณ์ แพ้ไข่มุก
นายปวีรรัต จวนสง
นายวรภูมิ อรุณศิริวัฒนา
กองบรรณาธิการ
(เลขาธิการประจำกองบรรณาธิการ)
นางสาวศิริอร อารมย์ดี
นางสาวปัทมา ช่างต่อ
นางสาวกมลชนก ตรีประกิจ
นางสาวณันท์ สินธุศิริ
นางสาวบัณฑิตา แก้วบุตรดา
นางสาวลัดดา คำทิพย์
นางสาวศิรินทรา แสงศรี

บ.ก. กอ.

สารบัญ

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๔ ศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๗ เรื่องเล่าจากการประชุมในกรอบ
การประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM)
ตอนที่ ๒
- ๑๐ การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติในเกาหลีใต้
- ๑๔ สรุปผลการประชุมสิทธิมนุษยชนระหว่าง
ประเทศ เรื่อง ศูนย์สิทธิมนุษยชน
: ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนา
ในอนาคต
- ๑๗ เรียนรู้ประสบการณ์คุ้มครองพยาน
ของต่างประเทศกับสำนักงาน
คุ้มครองพยาน
- ๒๐ ผลการดำเนินงานการจัดฝึกอบรม
หลักสูตรพัฒนาศักยภาพบุคคลากร
ในระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนแผน
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การ
ปฏิบัติ
- ๒๒ แนวทางการคุ้มครองพยานของ
ต่างประเทศ
- ๒๖ เสริมสร้างหลักประกันด้านสิทธิ
เสรีภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้
- ๒๗ ผู้ต้องขังในคดีอาญาที่มีลักษณะ
เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งในทาง
การเมือง กับสิทธิที่จะได้รับการปล่อย
ชั่วคราว
- ๓๐ เก็บตก...

ศูนย์ใกล้เคียง: บับบ็อพพพพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โดย กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท

ความเป็นมาของศูนย์ใกล้เคียงระงับข้อพิพาทกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

จากสถานการณ์ความไม่สงบ เดือน พฤษภาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบและอนุมัติมาตรการช่วยเหลือ ผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุม ตามมติคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประกอบการและลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม โดยได้มอบหมายให้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ให้การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย และให้คำปรึกษา แนะนำ เรื่องการฟ้องคดีแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งได้ จัดตั้งศูนย์ประสานงานการใกล้เคียงและระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขึ้น (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศูนย์ใกล้เคียงระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) ดำเนินการ ใกล้เคียงข้อพิพาท กรณีผู้ประกอบการที่ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิเสธการจ่าย ค่าสินไหมทดแทนของ บริษัท ผู้รับประกันภัย โดยความร่วมมือจาก สำนักงานคณะกรรมการ กู้ภัยและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย มาร่วมเป็นคณะทำงานใกล้เคียง กรณีผู้ประกอบการที่ทรัพย์สินเสียหาย ช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบ เดือน พฤษภาคม ๒๕๕๓

ใกล้เคียงข้อพิพาทกรณีผู้ประกอบการที่ทรัพย์สินเสียหายช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบ

ผลการดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาท กรณีผู้ประกอบการที่ทรัพย์สินเสียหายช่วงเหตุการณ์ ความไม่สงบ เดือน พฤษภาคม ๒๕๕๓

จำนวนผู้ร้อง (ราย)	ใกล้เคียงแล้วยุติเรื่องได้ (เรื่อง)	รวมค่าสินไหมทดแทน (บาท)	เจรจาขอให้บริษัท ผู้รับประกันภัยจ่าย เงินช่วยเหลือเบื้องต้น โดยไม่ต้องสิทธิ ในการฟ้องคดี	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (บาท)	ส่งเรื่องต่อให้ กองพิทักษ์สิทธิและ เสรีภาพดำเนินการ ฟ้องคดี (ราย)
๙๒ ราย	๖ เรื่อง	๑,๘๕๑,๙๕๖	๒๓/ ราย	๒,๙๘๘,๓๒๔.๕๐	๕๙ ราย

หลังจากดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้เอาประกันภัยที่ทรัพย์สินเสียหาย ช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ เสร็จสิ้นลง ประชาชนทั่วไปได้มายื่นคำร้องขอให้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท เรื่อง

ครอบครัว มรดก เรื่องละเมิด ทรัพย์สิน จำนวน ๒๓ ราย สามารถยุติและประนีประนอมกันได้ จำนวน ๗ ราย ไม่สามารถยุติประนีประนอมได้ จำนวน ๑๐ ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ ๖ ราย

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรณีละเมิด (บุตรสาวโดนทำร้ายร่างกาย) ณ จังหวัดน่าน

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรณีครอบครัว

ผลการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทประชาชนทั่วไป

เรื่องที่พิพาท	ยุติเรื่อง จัดทำบันทึกข้อตกลง (ราย)	ไม่สามารถยุติเรื่องตกลงกันได้ (ราย)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (เรื่อง)
ครอบครัว	๓ ราย	-	-
มรดก	-	๒ ราย	๑ ราย
ละเมิด	๑ ราย	-	๗/ ราย
ทรัพย์สิน	๓ ราย	๖ ราย	-

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเชิงสาธารณะ

กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท ได้ดำเนินการจัดเวทีประชาเสวนาหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาคข้อพิพาทจากโครงการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อชุมชน โดยร่วมกับอนุกรรมการสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ วุฒิสภา กรณีปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงคลองซากหมากออกสู่ทะเลในพื้นที่ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ และกรณีการคัดค้านการขยายท่าเทียบเรือแหลมฉบังของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ชั้นที่ ๓ ณ ห้องประชุมศาลาญญา ชั้น ๒ เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรณีการปล่อยน้ำเสียลงคลองซากหมากออกสู่ทะเล ณ จังหวัดระยอง

จะเห็นได้ว่าการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท เป็นการยุติหรือระงับข้อพิพาท ด้วยความตกลงยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย โดยมีคนกลางเป็นผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย ช่วยเหลือให้ข้อมูล แนะนำ เสนอแนะ หาทางออกให้กับคู่กรณี จนเกิดความพึงพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

๑. สะดวก รวดเร็ว ประหยัด
๒. ลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาล
๓. คู่กรณีเกิดความพึงพอใจ เพราะเป็นผู้ตัดสินใจในข้อตกลงไกล่เกลี่ย
๔. เกิดความสมานฉันท์ในสังคม ไม่มีผู้แพ้หรือชนะ มีแต่ผู้ชนะเท่านั้น

ข้อจำกัดเรื่องไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

๑. ไม่มีสภาพบังคับว่าคู่กรณีต้องมาเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ดังนั้น คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งปฏิเสธไม่มาเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก็ไม่สามารถไกล่เกลี่ย
๒. การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน เรื่อง การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท
๓. การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

เรื่องเล่า

จากการประชุมในกรอบการประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM)

เรื่อง Informal ASEM Seminar on Human Rights: “National and Regional Human Rights Mechanisms”

ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ณ กรุงปราก สาธารณรัฐเช็ก ตอนที่ ๒

โดย Yingaim

ต่อจากตอนที่แล้วนะคะ
การประชุมในวันที่ ๒ จะแบ่งเป็น
๔ กลุ่มกลุ่มละห้อง ดังนี้
[กลุ่มที่ ๑ กลไกสิทธิมนุษยชนในประเทศ](#)
[กลุ่มที่ ๒ กลไกสิทธิมนุษยชนระดับ](#)
[ภูมิภาค](#)

[กลุ่มที่ ๓ ความมีประสิทธิภาพของ](#)
[กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค](#) ดิฉันอยู่กลุ่มนี้
[กลุ่มที่ ๔ กลไกสิทธิมนุษยชนระหว่าง](#)
[ประเทศ](#)

กลุ่ม ๑ จะเป็นเรื่องของการทบทวน
หลักการปารีส (Paris Principle) การวัดความมี
ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การปฏิบัติตาม
ข้อเสนอแนะ บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กลุ่ม ๒ เน้นการหารือเกี่ยวกับกลไก
สิทธิมนุษยชนอาเซียน หรือ คณะกรรมาธิการ
ระหว่างรัฐบาลอาเซียน โดยแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์เกี่ยวกับกลไกสิทธิมนุษยชน

ในแต่ละภูมิภาค สรุปสำคัญๆ ได้ดังนี้ กลไก
สิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค จะต้องเคารพ
อำนาจอธิปไตย รวมทั้งไม่แทรกแซงกิจการ
ภายในประเทศ ที่ประชุมเสนอว่าอาเซียนควร
มีการจัดทำปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน
เน้นการหารือร่วมกันเพื่อป้องกันการละเมิด
สิทธิมนุษยชน สร้างความสมานฉันท์ในสังคม
และส่งเสริมการหารือร่วมกับภาคประชาสังคม
กลุ่มที่ ๓ สรุปปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่
ความสำเร็จและความมีประสิทธิภาพของกลไก
สิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคได้ดังนี้ การพิจารณา
แก้ปัญหาด้วยช่องทางอื่นที่ไม่ใช่ตุลาการ โดย
บูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อความเป็นธรรม
ของสังคม การเยียวยาภายในประเทศควรทำ
ด้วยความรวดเร็ว กลไกสิทธิมนุษยชนภายใน
ประเทศควรหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
กับกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคอย่าง
สม่ำเสมอ สร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชน
ผ่านทางสิทธิมนุษยชนศึกษา รวมทั้งช่องทาง
การเข้าถึงกลไกสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ และ

๓

จัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ทหาร ตำรวจ นักการเมือง ฯลฯ กลไกระดับภูมิภาคควรมีความสามารถในการจัดการกับคดีระหว่างประเทศ หรือ ตามขอบชายแดนด้วย

กลุ่ม ๔ การส่งเสริมการปรับใช้ / ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ หน้าที่ในการปรับใช้พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องหลายคนอาจไม่คุ้นกับกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงควรมีการฝึกอบรม ภาคประชาสังคม เช่น นักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ต้องมีบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และเป็นกลาง ประชาชนและชุมชน มีบทบาทสำคัญมาก ที่จะช่วยส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากที่ประชุมสรุปได้ดังนี้

๑. รัฐและสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรให้การศึกษาด้านสิทธิมนุษยชนแก่ทุกภาคส่วนเพื่อให้เข้าใจและรู้จักสิทธิของตน และปรับใช้สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เช่น ทหาร และตำรวจ ทั้งนี้ การให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนอาจเริ่มทำได้ตั้งแต่เด็ก โดยการสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรของโรงเรียน หรือ มหาวิทยาลัย

๒. กลไกสิทธิมนุษยชนทุกระดับควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยให้การดำเนินงานของกลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับประสบความสำเร็จในลักษณะเดียวกับกลไก Universal

Periodic Review (UPR) ซึ่งเป็นตัวอย่างความสำเร็จที่เห็นได้ชัดของความร่วมมือกับภาคประชาสังคม

๓. ควรพัฒนาแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และดูแลให้มีการนำไปปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ผลักดันการปรับใช้สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

๕. ปัจจุบันหลายประเทศยอมให้กลไกสิทธิมนุษยชนในประเทศสามารถรับข้อร้องเรียนจากประชาชนได้ และบางประเทศให้อำนาจเพิ่มขึ้นในการให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการขั้นต่อไป ซึ่งที่ประชุมสนับสนุนให้กลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติมีหน้าที่รับข้อร้องเรียนได้ แต่อาจต้องระมัดระวังว่าจะมีความซ้ำซ้อนกับขอบเขตอำนาจของศาล

๖. การสนับสนุนทรัพยากรทั้งงบประมาณและบุคลากรให้แก่กลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการขาดแคลนทรัพยากรอาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของกลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับได้

๗. ควรมีการจัดทำตัวชี้วัดศักยภาพการทำงานของกลไกสิทธิมนุษยชนทุกระดับ รวมทั้งตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการปรับใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๘. ควรให้ความช่วยเหลือเหยื่อทุกประเภทโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็ นเหยื่อจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว การค้ามนุษย์ การละเมิด ฯลฯ

๙. การจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติ หรือ สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะต้องพิจารณาสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในแต่ละประเทศเป็นสำคัญ

๑๐. กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคจะต้องเคารพอำนาจอธิปไตยของประเทศต่าง ๆ และเคารพหลักการไม่แทรกแซงกิจการทางการเมือง

๑๑. การจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนจะต้องคำนึงถึงหลักการปารีสเป็นสำคัญ

๑๒. กลไกสิทธิมนุษยชนทุกระดับควรให้คำแนะนำแก่รัฐบาลด้วยความรอบคอบ โดยคำนึงถึงความอ่อนไหวของภูมิภาค และความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละประเทศ

๑๓. กลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติ จะต้องประสานงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรตุลาการภายในประเทศ

๑๔. การทำงานของกลไกสิทธิมนุษยชนจะประสบผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

๑๕. กลไกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ ต้องเป็นกลไกที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างแท้จริง

๑๖. กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค ควรจัดเวทีหารือกับประเทศต่าง ๆ และภาคประชาสังคมอย่างสม่ำเสมอ

๑๗. ควรขยายอำนาจและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนโดยให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการคุ้มครอง

๑๘. คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ควรเชื่อมโยงและประสานการทำงานกับกลไกสิทธิมนุษยชนในประเทศ และระหว่างประเทศ อย่างใกล้ชิด

๑๙. ควรเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา

๒๐. การส่งเสริมให้มาสิทธิมนุษยชนไปใช้อาจต้องสร้างความตระหนักถึง “ความเป็นเจ้าของ” (Ownership) ให้กับรัฐบาล เพื่อให้รู้สึกว่าจะต้องรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชน

๒๑. ยุโรปและอาเซียนควรจัดการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกปี เพื่อหารือร่วมกันอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ

การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในเกาหลีใต้

โดย ปภัสสรา รัตตะรังสี

ความเป็นมา

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้จัดศึกษาดูงานการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ โดยมี รองปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้ากลุ่มภารกิจ ด้านบริหารความยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะศึกษาดูงาน พร้อมด้วยอธิบดี และรองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ นำคณะผู้เข้าศึกษาดูงาน ประกอบด้วย ศ.พิเศษ กุลพล พลวัน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ผู้ว่าราชการ จังหวัดตาก รองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้เข้าอบรมจาก ๑๗ กระทรวง สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรุงเทพมหานคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริม สิทธิและเสรีภาพและข้าราชการกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ รวม ๔๑ คน เข้าศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

สาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี หรือที่รู้จักกันในนาม “เกาหลีใต้” เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออก ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ชาวเกาหลีต้องต่อสู้กับการรุกราน รวมทั้งการ ถูกยึดครองจากประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกาหลีถูกแบ่ง พื้นที่ออกเป็นสองส่วน ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ โดยใช้เส้นละติจูดที่ ๓๘ องศาเหนือ ซึ่งสหรัฐฯ และอังกฤษรับผิดชอบส่วนใต้ จีนและรัสเซีย รับผิดชอบส่วนเหนือ ต่อมาความขัดแย้งทาง อุดมการณ์ ทำให้ทั้งสองส่วนไม่สามารถจัดการ เลือกลงตั้งและรวมกันเป็นประเทศเดียวได้ ทั้งนี้ ส่วนใต้ได้จัดตั้งเป็นสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ภายใต้ การปกครองระบอบประชาธิปไตย และ ส่วนเหนือจัดตั้งเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ภายใต้การ ปกครองระบอบสังคมนิยม ความขัดแย้งดังกล่าว นำไปสู่สงครามภายในเกาหลี และทำให้เกาหลี ยังคงแบ่งเป็นสองประเทศจนถึงปัจจุบันนี้

เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

เกาหลีใต้จัดเป็นประเทศอุตสาหกรรม-ใหม่ที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด แต่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม อันเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญแก่วัฒนธรรมของเกาหลีตั้งแต่หลังสงคราม เพื่อใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อวัฒนธรรมของต่างชาติ โดยวัฒนธรรมหลาย ๆ อย่างเกิดขึ้นมาจากอิทธิพลของศาสนา โดยเฉพาะอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลกับการปลูกฝังค่านิยมความเสมอภาคหญิงชาย นอกจากนี้การรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารของผู้ชายเกาหลีถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญสูงสุด ดังนั้น จึงไม่มีชายชาวเกาหลีผู้ใดได้อภิสิทธิ์ในการที่ไม่ต้องไปเกณฑ์ทหาร

แผนสิทธิมนุษยชนในเกาหลีใต้

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อมุ่งแก้ไขและปฏิรูปกฎหมายนโยบายทางด้านสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญในด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิทธิในความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนของผู้ด้อยโอกาสและอ่อนแอกว่าในสังคม การให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน การประสานงานเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงวิธีการควบคุมและบริหารนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตลอดจนการปฏิบัติตามระเบียบสากล

กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเกาหลีใต้ มีกระบวนการจัดทำแผนที่ให้ความสำคัญแก่ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ตั้งแต่กระบวนการยกร่างแผน กระบวนการจัดทำแผน ตลอดจนการทำประชาพิจารณ์และหารือร่วมกับกลุ่มประชาชนจากทุกภาคส่วนก่อนนำแผนฯ ที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเห็นชอบแผน รวมทั้งมีการรายงานผลการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กลไกการขับเคลื่อนแผนฯ ในหน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบดำเนินการนั้น มีทั้งในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือการจัดให้มีแผนก/ฝ่ายภายในของหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเกาหลี นอกจากจะมีบทบาทในการพิจารณาจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว ยังมีบทบาทในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวง

และองค์กรจะนำเสนอรายงานผลการปฏิบัติ ตามแผนต่อกระทรวงยุติธรรมเพื่อรวบรวม ข้อมูลผลการดำเนินงานและรายงานต่อ คณะกรรมการฯ หลังจากนั้นจึงเปิดเผยต่อ สาธารณะทั้งทาง website และการจัดทำ เป็นรายงานประจำปีเพื่อแจกจ่ายประชาชน

๑๒

หน่วยงานที่เข้าศึกษาดูงานในเกาหลีใต้

กระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีหน่วยงาน ภายใต้งักัด คือ กรมสิทธิมนุษยชน (Human Rights Bureau) ทำหน้าที่รับผิดชอบแผน สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เช่นเดียวกับกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประเทศไทย โดยดำเนินการ ตั้งแต่การจัดทำและพัฒนาแผน การส่งเสริม การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตามแผน รวมทั้งการรายงานผลต่อ คณะรัฐมนตรีโดยผ่านการพิจารณา/ความเห็นชอบ ของคณะกรรมการนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ตลอดจนการเผยแพร่แผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกาหลี โดยคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย กรรมการ ที่ได้รับคัดเลือกจากสภาแห่งชาติ ๔ คน ได้รับการเสนอชื่อจากประธานาธิบดี ๔ คน และได้รับ

การเสนอชื่อจากประธานศาลฎีกา ๓ คน โดย ผ่านการเห็นชอบจากประธานาธิบดี ซึ่งภายใต้ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติเกาหลีได้กำหนดให้มีกรรมการที่เป็น ผู้หญิง ๔ คน ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีภารกิจหลัก ในการตรวจสอบ สืบสวน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนที่ทำการละเมิด การปรับใช้ หลักการสิทธิมนุษยชน และมาตรฐานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และสนธิสัญญาต่าง ๆ ด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศเกาหลีได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งการสร้าง ความตระหนักในสังคมให้ ความเคารพในเรื่องสิทธิมนุษยชน

กระทรวงความเสมอภาคทางเพศและครอบครัว

(Ministry of Gender Equality and Family) จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิด ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย และดูแล รับผิดชอบเกี่ยวกับครอบครัว ทั้งนี้ กระทรวง ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนถึง ความคาดหวังและความต้องการ และนำผล ที่ได้มาใช้ในการกำหนดทิศทางและนโยบาย การดำเนินงาน โดยเป้าหมายการดำเนินงาน ที่สำคัญ คือ สร้างหลักประกันความเท่าเทียม ทางเพศในสังคม สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สำหรับเด็กและสตรี ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา คุณภาพชีวิตที่ดีแก่เด็กและสตรี ส่งเสริมให้เกิด ครอบครัวผาสุก โอบอ้อมคุ้มครองครอบครัว ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กระทรวงรวมชาติ (Ministry of Unification) จัดตั้งขึ้น เพื่อประสานความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้บนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกันและหลักสิทธิมนุษยชนโดยได้มีการประกาศเป็นนโยบายของเกาหลีใต้ที่มีต่อเกาหลีเหนือในสมัยรัฐบาลประธานาธิบดีลี เมียง บัค ซึ่งมุ่งถึงความสัมพันธ์เพื่อผลประโยชน์และความรุ่งเรืองร่วมกัน โดยมีเป้าหมายในการสร้างชุมชนเพื่อสันติภาพ

การปลดอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลี การช่วยเกาหลีเหนือพัฒนาเศรษฐกิจและให้มีส่วนร่วมในประชาคมโลก การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ดีขึ้น

ศูนย์สิทธิเด็กระหว่างประเทศ (International Child Rights Center) เป็นองค์กรที่มีจุดกำเนิดมาจากองค์การสหประชาชาติและทำงานไม่หวังผลกำไร โดยขึ้นตรงกับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศของเกาหลี ทั้งนี้ ศูนย์ฯ มีบทบาทหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน การจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์กร/สถาบันต่างประเทศ การศึกษาวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน รวมทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรภาคี

สรุปผลการประชุมสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

เรื่อง ศูนย์สิทธิมนุษยชน : ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในอนาคต

โดย นายคมกริช

๑๔

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ทำให้ไม่มีการประสานงานหรือบูรณาการการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนร่วมกัน ข้อมูลหรือฐานข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนมีอยู่อย่างกระจัดกระจายตามหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ ขาดศูนย์การเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนหรือคลังความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน กระทรวงยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของประชาชนจึงได้มอบหมายให้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนระดับประเทศ

ที่มีการดำเนินงานทัดเทียมนานาชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการประสานเครือข่ายและความร่วมมือในการพัฒนาความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และดำเนินการให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากรภาครัฐ เพื่อให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงได้จัดให้มีการประชุมสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เรื่อง ศูนย์สิทธิมนุษยชน : ความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในอนาคต ขึ้น ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมรามามาการ์เดนส์ กรุงเทพฯ เพื่อเป็นการศึกษาเรียนรู้จากประเทศต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชนแล้ว และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าประชุม มาใช้ในการพัฒนางานศูนย์สิทธิมนุษยชนต่อไป ซึ่งได้รับความสนใจจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา ประชาชนผู้สนใจ สถานทูต ต่าง ๆ ในประเทศไทย

และหน่วยงานในสังกัดองค์การสหประชาชาติ ในประเทศไทย จำนวน ๓๒๙ คน โดยมีวิทยากรจากประเทศต่าง ๆ ที่มีการดำเนินงาน ศูนย์สิทธิมนุษยชน เช่น ประเทศนอร์เวย์ ออสเตรเลีย แทนซาเนีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และไทย เป็นต้น สำหรับบรรยากาศในการประชุมทั้ง ๒ วัน เป็นการเสวนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน ระหว่างวิทยากรจากประเทศต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมประชุม โดยสรุปสาระสำคัญของการประชุมได้ดังนี้

๑. ความเป็นมาของศูนย์สิทธิมนุษยชน มีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศ บางประเทศเกิดจากความต้องการโดยรัฐ หรือมติของรัฐสภา หรือสถาบันการศึกษา แต่ทุกศูนย์สิทธิมนุษยชนต่างมีวัตถุประสงค์เดียวกันคือการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน หากมองในด้านบทบาทภารกิจของศูนย์สิทธิมนุษยชน ในแต่ละประเทศจะพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น การศึกษา วิจัย การส่งเสริมความรู้ และการจัดทำสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน และเน้นความเป็นอิสระในการดำเนินงาน

๒. ข้อเสนอการจัดตั้งศูนย์สิทธิมนุษยชน จะต้องมี

- กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

- มีการสร้างหลักประกันให้เกิดความเชื่อมั่นจากประชาชน เพื่อให้ศูนย์สิทธิมนุษยชนมีอิสระในการดำเนินงาน ไม่ถูกแทรกแซง ครอบงำจากการเมือง รัฐ หรือควรมีการออกกฎหมายรองรับ

- การบริหารจัดการศูนย์สิทธิมนุษยชน จะต้องมององค์ประกอบ คือ มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีกระบวนการคัดเลือกผู้บริหารศูนย์โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกส่วน และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๓. บทบาทของศูนย์สิทธิมนุษยชน ในประเทศ ที่ควรจะเป็น

- เพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่รัฐบาล

- ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขนโยบายและกฎหมายแก่รัฐ

- เป็นกลไกและสมองให้แก่รัฐในการกระตุ้นส่งเสริมให้หน่วยงานมีการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

- เชื้ออำนาจหรือสนับสนุนการทำงานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ

- มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

- เป็นศูนย์รวมข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนทุกเรื่อง

Human Rights
Possibility and way forward
3 March 2012
ens Hotel, Bangkok

๔. ลักษณะการดำเนินงานของ ศูนย์สิทธิมนุษยชน

- ปฏิบัติงานตามพันธกรณีอนุสัญญา และกรอบการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน
- มีการปฏิบัติงานภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม
- การเผยแพร่ความรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและตามหลักการสากล มีการแปลเอกสารเป็นภาษาต่าง ๆ ที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ
- กระบวนการทำงานต้องมีความเป็นอิสระ ประชาชนรับรู้ได้ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
- รับช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นทุกเรื่อง
- สร้างเครือข่ายพันธมิตรเชิงรุกในการทำงาน

๕. ข้อเสนอแนะ

- ต้องมีทรัพยากรสนับสนุนที่เหมาะสมและเพียงพอ
- มีการทำงานอย่างมืออาชีพ ไม่ตกเป็นเครื่องมือของรัฐ
- การส่งเสริมความรู้ควรเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรวิชาชีพ
- ผลักดันเรื่องสิทธิมนุษยชน เข้าสู่นโยบายของพรรคการเมือง
- กระทรวงยุติธรรมโดย ศูนย์สิทธิมนุษยชนควรมีการให้คำปรึกษาทางกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน

ขณะนี้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอยู่ระหว่างการจัดทำผลการประชุมฉบับเต็ม หากเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้เผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.rlpd.moj.go.th ต่อไป

.....

เรียนรู้ประสบการณ์

คุ้มครองพยานของต่างประเทศกับสำนักงานคุ้มครองพยาน

โดย เพ็ชรา เปลี่ยนศิริ

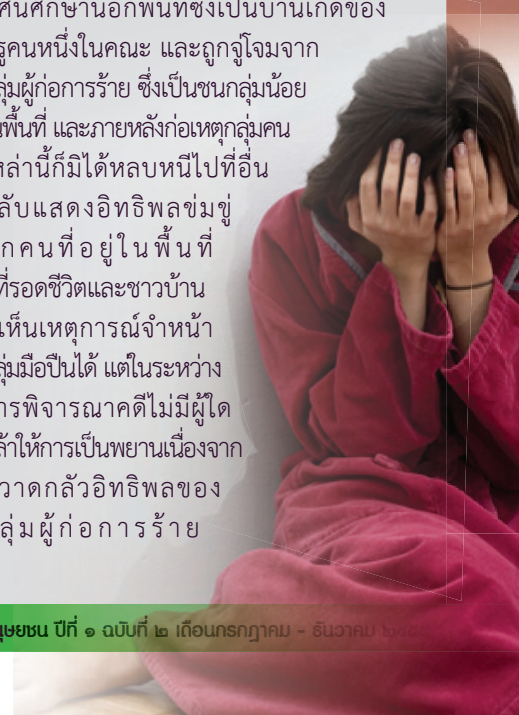
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

สวัสดิ์คະທ່ານຜູ້ອ່ານທີ່ເຈາະຟຣັກທຸກທ່ານ ຫລາຍໆຄັ້ງທີ່ຜ່ານມາໄດ້ເລີຍມີການນຳເສນອບທບາທ ກາກົຈຂອງສຳນັກງານຊຸມຮອງພາຍນາມາບ້າງແລ້ວ ສຳລັບຄັ້ງນີ້ ເຣື່ອງຣາວທີ່ດີຈັ້ນຈະນຳມາຄ່າຍທອດ ເປັນເຣື່ອງກາກົຈຕໍ່ສູ້ຂອງຜູ້ທຸງົງຄົນນຶ່ງທີ່ຍື່ນຫຍັດ ຕໍ່ສູ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາຈັ້ງຄວາມຍຸຕິຮຣມ ເພື່ອໃຫ້ກາ ບັງຄັບໃຊ້ກຸຸໝາຍເປັນໄປອ່າຍຸງຕ້ອງເສມອາຄແລະ ເປັນຮຣມແລະກາໃຫ້ຄວາມຄູແລ້ຊຸມຮອງສິທິ ຂອງບຸຄຄຕາມຫລັກສິທິມຸນຸຍຂນແລະຕາມສິທິ ພລເມືອງຂອງປະເທສສຳຮຸຸອເມຣິກາທີ່ມີຮຸຸຮຣມນຸຍ ບັຸຍຸຕິຮອງຮັບໄວ້ ຕື້ອກຸຸຸນີ ນາງແພທຣີເຊຍາ ສເປຍີຣ ເຈ້າທ່ານທີ່ຈາກສຳນັກກົຈກາຍຸຕິຮຣມເພື່ອຊ່ວຍເລືອ ເຍື່ອຈາກກາກົຈກາຍຸຕິຮຣມໃນຕ່າງປະເທສ (Office of Justice for Victims of Overseas Terrorism (OVT)) ກະທຣງຍຸຕິຮຣມ ປະເທສສຳຮຸຸອເມຣິກາ ອດີຕາຈາຣຍສອນທ່ານສື້ອໃນຣົງເຣຍນມັຣຍມບນ ເຄາະປາບົວ ຂອງປະເທສອິນໂດນີເຊຍ ຈັ້ງຕກເປັນເຍື່ອ ໃນຄຕີທີ່ສາມີແລະຕນເອງຣວມທັ້ງອາຈາຣຍຂາວ ອເມຣິກັນແລະອິນໂດນີເຊຍ ຖຸກຄຸ່ມຜູ້ກາກົຈຣາຍທີ່ ເປັນຂນຜ່ານຶ່ງໃນອິນໂດນີເຊຍ ລອບຍິງໃນປີ 2002 ເປັນເທຸທື່ສາມີເສຍຊີວິຕແລະເອເຣອຸງຍິງສອງນັດ ກະສຸນຍັ້ຝັງຢືນໃນຕົວເອເຣອຸງຍິງສອງນັດ ແລະໃນເທຸທຸກຣຸຸດຍື່ນຕັ້ງກຸຸສາວາວາອິນໂດນີເຊຍ ຖຸກຊຸ່ມຂື້ນແລະກະທຳທຣມາຈາກຄຸ່ມຄົນຣາຍ ດ້ວຍສາເທຸເປັນຜູ້ທີ່ຝັກຝັ່ງຊຸມຮອງຮຣມຕະວັນຕກ ປະຖຸດິຕນມໍ່ເໝາະສມກັບຂນບຣຣມເນຍມ ປະເພນີທ້ອງຄິນ

ນາງແພທຣີເຊຍາໄດ້ນຳເສນອປະສບກຸຸຸຸຸຸ ໃນກາກົຈຕໍ່ສູ້ຄຕີທີ່ເກດຂື້ນກັບຕົວເອເຣອຸງ ເປັນ ຂາວເມຣິກັນທີ່ໄປອາຄັຍຢືນໃນຕ່າງປະເທສ ແລະ ບທບາທຄວາມຣ່ວມເມື່ອດຳນຄາກົຈອ່າຍຄວາມເປັນຮຣມ ຮະທຳສຳນັກງານອັຍກາຣສຸດແລະກະທຣງຍຸຕິຮຣມ ຂອງສຳຮຸຸອເມຣິກາ ກັບສຳນັກງານອັຍກາຣແລະສາລສຸງ ຂອງປະເທສອິນໂດນີເຊຍ

ຄຕີນີ້ເກດຂື້ນໃນຂະນະທີ່ອິນໂດນີເຊຍຢື່ ຸງ ກາຍໄດ້ກາກົຈປກຣອງຂອງຣຸຸຸຸຸຸຸ ທາຣຍັ້ງມີ ມື່ນຸຍງານທີ່ທຳທ່ານທີ່ຊຸມຮອງພາຍນາມແລະເຍື່ອ ໃນຂະນະນັ້ນແລະເປັນທຳງເວລາທີ່ມີກາກົຈຕໍ່ດຳນຂາວ ຕ່າງຂາດໃນປະເທສອິນໂດນີເຊຍ ເທຸເກດຣະທຳທ່ານ ນາງແພທຣີເຊຍາ ສາມີແລະຄະຣຸດິນຕາງໄປ ທັຕນຕັກຂາຍນອກພື້ນທີ່ຈັ້ງເປັນບ້ານເກດຂອງ ຄຣຸດນຶ່ງໃນຄະ ແລະຖຸກຈຸມຈາກ ຄຸ່ມຜູ້ກາກົຈຣາຍ ຈັ້ງເປັນຂນຄຸ່ມນ້ອຍ ໃນພື້ນທີ່ ແລະກາຍທັ້ງກ່ອເທຸທຸກຄຸ່ມຄົນ ເທລ່ານີ້ກໍມີໄດ້ທລບຸນີໄປທີ່ອື່ນ ກລັບແສດຸງອິທິຖຸພລຊຸ່ມ ທຸກຄົນທີ່ຢືນໃນພື້ນທີ່ ຜູ້ທີ່ຣອດຊີວິຕແລະຂາວບ້ານ ທີ່ເຫັນເທຸທຸກຣຸຸດຳທ່ານ ຄຸ່ມມື່ນປີນໄດ້ ແຕ່ໃນຣະທຳ ກາກົຈກາຣາຄຕີມີຜູ້ໃດ ກລັກໃຫ້ກເປັນພາຍນາເນື່ອງຈາກ ທຳວາດຄວ້າອິທິຖຸພລຂອງ ຄຸ່ມຜູ້ກາກົຈຣາຍ

๑๓

ความประทับใจของดิฉันจากกรณีศึกษา นี้ ก็คือ นางแพทริเซียฯ ผู้สูญเสียสามี และเป็นเหยื่อจากการถูกลอบยิง ได้ยื่นหยัดต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมต่อตัวเธอ สามี และคนอื่น ๆ ที่ถูกลอบยิง เธอต้องเดินทางกลับประเทศสหรัฐอเมริกาหลังจากถูกลอบยิงทั้งที่ยังไม่หายจากอาการบาดเจ็บเนื่องจากไม่สามารถอยู่ในประเทศนั้นต่อไปได้อันเนื่องมาจากความวิตกกังวลของรัฐบาลอินโดนีเซียในขณะนั้นเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตของเธอเอง ซึ่งอาจถูกฆ่าปิดปากจากกลุ่มคนร้าย เธอต้องต่อสู้กับกระบวนการยุติธรรมของประเทศซึ่งมีระบบการปกครองโดยเผด็จการทหาร และเธอต้องต่อสู้กับระบบความเชื่อที่ว่าผู้หญิงต้องอยู่ใต้อำนาจการปกครองของผู้ชาย ผู้หญิงต้องยอมรับในชะตากรรมที่ผู้ชาย (ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ) เป็นผู้กำหนด เธอต้องฝ่าฟันอุปสรรคจากการถูกกีดกันไม่ให้เข้าถึงช่องทางารได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย ด้วยเหตุที่เป็นคนต่างชาติ ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่และคนพื้นถิ่นที่ใช้แต่ภาษาบาฮาซาร์เท่านั้น ทุกครั้งที่เธอไปติดต่อขอข้อมูลหรือขอคัดสำเนาสำนวนคดีหรือเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานของประเทศอินโดนีเซียเธอจะต้องใช้เวลาในการรอเพื่อเข้าพบเจ้าหน้าที่หรือรอเอกสาร

เป็นเวลามากกว่าสัปดาห์ นอกจากนี้เธอยังได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ด้วยความดูถูกเหยียดหยาม ไม่ให้เกียรติทั้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและหลังจากที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางไปมาระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศอินโดนีเซียอยู่หลายสิบครั้งทำให้เธอต้องลาออกจากการเป็นครูเนื่องจากต้องใช้เวลาไปกับการติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในสหรัฐอเมริกา และอินโดนีเซีย และทุกครั้งที่เดินทางไปขึ้นศาลที่ประเทศอินโดนีเซีย รัฐบาลสหรัฐจะจัดเจ้าหน้าที่ FBI เดินทางร่วมไปกับเธอเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย นับว่าเธอโชคดีที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับเรื่องสิทธิของชาวอเมริกันที่ต้องได้รับการดูแลคุ้มครองจากรัฐ นางแพทริเซียฯ ได้กล่าวสรุปไว้ในตอนท้ายของการนำเสนอครั้งนี้ว่า สิ่งของเธอทำครั้งนี้ ไม่ใช่เพื่อการแก้แค้น เพราะหากเธอต้องการแก้แค้น เธอน่าจะยื่นคำร้องต่อศาลในชั้นอุทธรณ์ให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลยเนื่องจากกฎหมายอินโดนีเซียมีโทษประหารชีวิต แต่สิ่งเธอต้องการเห็นก็คือ เรื่องของความยุติธรรม การได้รับการปฏิบัติในฐานะมนุษย์อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การได้รับการปฏิบัติ

บนพื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล ทั้งต่อคนในพื้นที่ และคนต่างชาติ เนื่องจากเธอและสามีเข้ามา ทำหน้าที่ครูสอนหนังสือด้วยเจตนาที่ต้องการเห็น คนในพื้นที่ได้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง และชุมชนซึ่งจะส่งผลต่อการนำความรู้ไปพัฒนา ประเทศต่อไป และที่สำคัญเธอเข้ามาทำงานใน ประเทศอินโดนีเซียบนพื้นฐานของความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนครูชาวอินโดนีเซียแม้ว่าจะแต่งงาน กับคนต่างชาติ หรือทำงานร่วมกับคนต่างชาติ ก็มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับทุกคน ไม่สมควรที่จะถูกกระทำทารุณ ดังนั้น สิ่งที่เรา ทำและพยายามต่อสู้ทั้งที่ไม่ได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของ รัฐบาลอินโดนีเซีย (ในขณะนั้น) ด้วยเหตุผลเพื่อ เรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้เสียชีวิตและ ครอบครัวที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ละเมิด ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ด้วยมุมมองเพียง ว่าคนต่างชาติ และคนที่ทำงานกับชาวต่างชาติ ไม่สมควรจะอยู่ในประเทศของตนอย่างสุขสบาย ไม่สมควรจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับ คนในประเทศ คนต่างชาติและคนที่ทำงานกับ ชาวต่างชาติสมควรที่จะถูกกระทำเยื่ออย่างไร ก็ได้เพราะไม่อยู่ในสถานะที่เรียกร้องสิทธิ ใด ๆ เธอต้องการเรียกร้องความเป็นธรรม และ ต้องการให้คดีของเธอเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาล ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินการ

บังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้อง เทียงธรรม ไม่ เลือกปฏิบัติ ปัญหาการละเมิดสิทธิของเหยื่อ/ ผู้เสียหาย พยาน หรือแม้กระทั่งผู้ต้องหาเอง (ซึ่งส่วนใหญ่การกระทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ) ต้องได้รับการแก้ไขจากผู้มีอำนาจและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกระบวนการยุติธรรมต้องมีความเป็นกลาง ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายด้วยความสุจริตไม่ เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของเหยื่อและครอบครัวอาจเป็นเพราะความโชครึ่ นางแพทริเซีย ๆ หรือเป็นเพราะรัฐธรรมนูญ ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้การดูแลคุ้มครอง สิทธิของพลเมืองอย่างดีภายใต้หลักการที่ว่า ชาวอเมริกันไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลก หาก ตกเป็นเหยื่อ จะต้องได้รับการคุ้มครองและ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยาตามกฎหมาย ของอเมริกา ทำให้เธอได้รับความช่วยเหลือทาง ด้านกฎหมาย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และ ต่อสู้คดี ทั้งสำนักงานอัยการสูงสุดและกระทรวง ยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา ได้มีความพยายาม อย่างมากในการติดตามคดี รวมทั้งใช้กลไกความ ร่วมมือระหว่างประเทศ และช่องทางทางการทูต ในการกดดันรัฐบาลอินโดนีเซีย ให้มีการเร่งรัด และติดตามผลการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด จนสามารถจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ดิฉันเชื่อว่าหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล สหรัฐแล้วเชื่อว่าคดีนี้อาจเงียบหายไปกับสายลม

ผลการดำเนินงาน

การจัดฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

โดย นางสาวนิภา ช่างต่อ
กลุ่มงานแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒๐

ภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน ถือเป็นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ที่จะต้องมีการดำเนินงานในหน่วยงานตนเองควบคู่กับการคำนึงถึงมิติด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการให้ “สิทธิมนุษยชนจากสิ่งที่เป็นนามธรรม ให้บังเกิดผลที่เป็นรูปธรรม” เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และประชาชนมีหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชน ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน **โดยวัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับจังหวัดให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ สามารถจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของจังหวัดหรือมีการนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนไปบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อดำเนินการตามแผนต่อไป โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม ประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ผู้แทนที่เป็นข้าราชการระดับ

ชำนาญการลงมา ทั้ง ๒๐ กระทรวง ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานตำรวจภูธรภาคทั้ง ๙ ภาค ผู้แทนจากจังหวัด ผู้แทนจากกรุงเทพมหานคร พนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทั้ง ๓๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งการจัดอบรมออกเป็น ๔ รุ่น ๆ ละ ๓ วัน ได้แก่

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒-๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้เข้าร่วมการอบรมในเขตภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๑๑๐ คน

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๙-๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้เข้าร่วมการอบรมในเขตภาคเหนือ จำนวน ๑๓ จังหวัด ประมาณ ๖๘ คน

รุ่นที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้เข้าร่วมการอบรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๐ จังหวัด ประมาณ ๙๐ คน

รุ่นที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้เข้าร่วมการอบรมในเขตภาคใต้ จำนวน ๑๔ จังหวัด ประมาณ ๕๖ คน รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๑๐ คน

นอกจากนี้ ยังได้มีการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ละจังหวัด ทั้ง ๗๗ จังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ ๕๓,๒๐๐ บาท เพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะมีการชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวในการจัดฝึกอบรมในครั้งนี้ด้วย

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องอาศัยการขับเคลื่อนทั้งในหน่วยงาน ในทุกระดับทุกระดับกระทรวง โดยมีการบูรณาการแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่กรมหรือ

หน่วยงานเทียบเท่าในสังกัดก่อน และกระจายลงสู่หน่วยงานปฏิบัติในทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงกรุงเทพมหานคร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องมีการสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัดในเชิงลึกก่อน ดังนั้นจึงสังเกตเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว และได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับนโยบายและปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ กิจกรรมที่ ๒ ฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ ขึ้น

แนวทางการคุ้มครองพยาน ของต่างประเทศ

โดย เพ็ชรา เปลี่ยนศิริ
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

๒๒

สวัสดิ์คະທ່ານຜູ້ອ່ານທີ່ເຄາະຟຣັກທຸກທ່ານ ຄັ້ງນີ້ເປັນອີກວາຣະໜຶ່ງທີ່ສໍານັກງານຊັ້ມຮອງພຍານ ດ້ຳຮັບເຄີຍຣຕຶຈາກກອງບຣຣຸນາຄຶກາຣ໌ໃຫ້ມີໂອກາສ ດ້ຳມາພຸດຄຸຍກັບທ່ານຜູ້ອ່ານຄຶງຄຳຮຶກຈຶງຈານຂອງ ສໍານັກງານໆ ຈບັບນີ້ດຶດຊັ້ນຈະຂອນຸຸຍາດນໍາທຸກທ່ານ go inter ປໄຣຶຍນຸຣຶເຄີຍກັບການຊັ້ມຮອງພຍານ ຂອງຕ່ຳຮະປຣະເທສ

ອັນທີ່ຈຣຶງແລ້ວດຶດຊັ້ນມີເຣຶ່ອງຣາວມາກມາຍ ທີ່ອຍາກຄ່ຳຍາທອດເຄີຍກັບຈານດ້ານການປຣະສານ ຕວມຣຸ່ມມືອກັບຕ່ຳຮະປຣະເທສ ຕໍ່ດ້ວຍຂໍ້ຈຳກັດ ຂອງພື້ນທີ່ສື່ອສາຣ ປຣະກອບກັບບ້ານເຣກຳລັງຢູ່ ໃນຂ່ວງຂອງການເຣຶຍນຸຣຶເຂົ້າເປັນປຣະຈາກມເສຣຸຣຸກຶຈ ອາເຊຍນ (ASEAN Economic Community) ດຶດຊັ້ນຈຶງຂອເລ່ຳສຸ່ກັ້ນຟັງກັບທ່ານຜູ້ອ່ານໃນປຣະເດັ້ນ ທີ່ເຄີຍຂ່ວງກັບ ແນວທາງການດຳເນີນຈານດ້ານການ ຊັ້ມຮອງພຍານຂອງປຣະເທສຕ່ຳຮະ ໆ ຈຶ່ງດຶດຊັ້ນດ້ຳມີ ໂອກາສເຣຶຍນຸຣຶຈາກການປຣະຈຸມເຊັງປຣັບຶດຶກາຣ໌ເຄີຍກັບ ການຊັ້ມຮອງພຍານແລະເຫືອອາຊຍາກຣຣມ ໃນກຸມຶກາດເອເຊຍຕະວັນອອກເຊຍັງດ້ຳແລະກຸມຶກາດອື່ນ ໆ (Regional Workshop of Witness and Victim

of Crime Protection Activities South East Asia and Other Areas) ຈຶ່ງຈັດຂຶ້ນທີ່ເມືອງບາຫຶ ປຣະເທສອືນໂດນີເຊຍ ແລະຫາກມີໂອກາສດຶດຊັ້ນຈະ ນໍາເສນອເຣື່ອງຈາກການປຣະຈຸມຄັ້ງອື່ນ ໆ ໃຫ້ທ່ານ ຜູ້ອ່ານດ້ຳຮັບທຣາບໃນຄຣວາຕ່ຳປໄຣ

ການປຣະຈຸມເຊັງປຣັບຶດຶກາຣ໌ເຄີຍກັບ ການຊັ້ມຮອງພຍານແລະເຫືອອາຊຍາກຣຣມໃນ ກຸມຶກາດເອເຊຍຕະວັນອອກເຊຍັງດ້ຳແລະກຸມຶກາດອື່ນ ໆ ເປັນການຈັດປຣະຈຸມຄັ້ງເຣກຳຂອງປຣະເທສອືນໂດນີເຊຍ ແລະຄື່ອງເປັນການເປີດຕົວ Indonesian Witness and Victim's Protection Agency ຫືຣອ ລPSK ຫຸ່ນວຳຈານທີ່ມີພື້ນທີ່ໃຫ້ຄວມຊັ້ມຮອງ ດ້ານສຶທຶເສຣຶກາພຂອງປຣະຈາກນຳວືນໂດນີເຊຍ ດ້ວຍເຊພາຍພານແລະເຫືອໃນຄຶດອາຊຍາກຣຣມ ດ້ວຍຄວມຣຸ່ມມືອຂອງສໍານັກງານຕ່ຳຮະດ້ານອາຊຍາກຣຣມ ແລະຍາເສພຕຶດຂອງອຸ່ງຄໍາຣສຸປຣະຈາກຊາຕຶ (UNODC) ກະທຣວງຍຸຕຶຣຸຣມປຣະເທສຮຸຣຸອເມຣຶກາ (US DOJ) ແລະຄຸນຍຶສຶກຊາອາຊຍາກຣຣມສຸງຄຣາມເປຣຶດເລຍຶ ແ່ງມຫາວຶທຳວຶຍາລຶຍເຄລຶຟໍຣ໌ເນຍ (WCSC) ມີຜູ້ແທນ ຈາກຫຸ່ນວຳຈານທີ່ມີກາຣຶຈຶງເຄີຍຂ່ວງກັບການຊັ້ມຮອງ

พยานและเหยื่อ จากประเทศมาเลเซีย เกาหลีใต้ บรูไน ตีมอร์เลสเต ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รวันดา ประเทศไทย FBI US Marshal กระทรวงยุติธรรมสหรัฐอเมริกา ผู้แทนสถานทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศอินโดนีเซีย และผู้แทนจาก LPSK กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจรัฐต่าง ๆ ของประเทศอินโดนีเซีย สำนักงานตำรวจสากล (Interpol) ประจำอินโดนีเซีย เข้าร่วมการประชุม ประมาณ ๑๐๐ คน

เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นเกาะแก่งจำนวนมาก และมีประชากรที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อยู่ร่วมกัน เกิดคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรง เหยื่อและพยานในคดีถูกทำร้ายและฆาตกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้กระบวนการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เป็นไปด้วยความยากลำบาก รัฐบาลอินโดนีเซียจึงมีความจำเป็นและต้องการที่จะพัฒนาระบบการให้ความคุ้มครองพยานและเหยื่อในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในเวทีการประชุมได้มีการเสวนาในประเด็นการพัฒนาศักยภาพหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการคุ้มครองพยานและเหยื่อ การนำเสนอบทเรียนที่ดีที่สุด (Best Practices) ในการดำเนินการให้ความคุ้มครองเหยื่อและพยาน และ

การนำเสนอรูปแบบและแนวทางการดำเนินการคุ้มครองพยานและเหยื่อของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน เกาหลีใต้ ตีมอร์เลสเต รวันดา นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ซึ่งมีสาระสำคัญที่จะขอถ่ายทอดให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบโดยสรุป ดังนี้ค่ะ

๑. การคุ้มครองพยานของประเทศอินโดนีเซีย

ก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายคุ้มครองพยานและเหยื่อประเทศอินโดนีเซียมีระเบียบสำหรับใช้แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่ ๓ ฉบับ โดยเฉพาะปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีความรุนแรงอย่างชัดเจน กฎหมายคุ้มครองเหยื่อและพยาน พ.ศ. ๒๕๔๙ (Law on the Witness and Victims Protection 2006) หรือที่เรียกว่า Law Number 13 of 2006 จึงเป็นกฎหมายที่ร่างขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับปรับปรุงและแก้ไขระเบียบที่มีอยู่เดิมเพื่อให้เหยื่อและพยานได้มีโอกาสต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง

หน่วยงานที่มีหน้าที่คุ้มครองพยานและเหยื่อของประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ Indonesia Witness and Victim's Protection Agency หรือที่รู้จักกันในภาษาฮาดซาว่าว่า Lembaga Perlindungan Saksi dan Korban: LPSK เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ มีที่ตั้งอยู่ในกรุงจาการ์ตา

LPSK ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด ๗ คน สมาชิกอยู่ในวาระคราวละ ๕ ปี และสามารถได้รับการคัดเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งเดิมได้อีก ๑ ครั้ง คณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

ต่อประธานาธิบดี และรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐสภาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง คณะกรรมการแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละด้าน และมีคณะกรรมการ ๒ คน รับผิดชอบด้านการคุ้มครองและการจ่ายค่าตอบแทน โดยมีหน่วยงานของรัฐ ๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด คณะกรรมการปราบปรามการทุจริต ตำรวจ ทหาร และศาล ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานและเหยื่อ รวมถึงการจ่ายค่าตอบแทน

LPSK มีสำนักงานเลขาธิการเป็นหน่วยปฏิบัติทำหน้าที่ประสานงานเพื่อเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการแต่ละคนให้มีความเป็นเอกภาพ สอดประสานไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเลขาธิการซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนแต่งตั้งและถอดถอนโดยกระทรวงเลขาธิการแห่งรัฐ (Ministry of State Secretary) กรณีมีความจำเป็นคณะกรรมการสามารถแต่งตั้งผู้แทนในแต่ละภูมิภาคของประเทศได้

LPSK เป็นสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือเหยื่อและพยานในคดีอาญาทั่วประเทศและรัฐในอารักขา แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๓ ด้านคือ

๑) การให้ความคุ้มครองด้านกายภาพ อาทิ อารักขา คุ้มครองความปลอดภัย และการให้ความคุ้มครองตามกฎหมาย

๒) การให้ความช่วยเหลือ ประกอบด้วย การให้คำแนะนำทางการแพทย์ จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะไม่รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินด้านการแพทย์ การดำเนินการเพื่อให้ได้รับการปฏิบัติตามสิทธิ

๓) การอำนวยความสะดวกด้านการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามกฎหมายและการฟื้นฟูบุคคลที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้ให้เบาะแสในคดีคอร์รัปชันเหยื่อผู้เสียหายซึ่งเป็นพยาน เหยื่อซึ่งเป็นจำเลยในบางคดี พยานอื่น เช่น นักข่าว นักเคลื่อนไหวเพื่อสังคม ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีอาชญากรรมที่ระบุไว้ใน MOU (ระหว่าง LPSK กับหน่วยงานต่าง ๆ) คดีที่ LPSK ให้ความสำคัญ ได้แก่ คอร์รัปชัน ฟอกเงิน ยาเสพติด ก่อการร้าย ทั้งนี้ การพิจารณาให้ความคุ้มครองขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรง หลักฐานทางคดี ประเภทของพยาน และพฤติกรรมของพยาน เช่น พยานที่มาจากแก๊งต่าง ๆ จะไม่ค่อยได้รับความเชื่อถือ

นับตั้งแต่ก่อตั้งมาจนถึงปีพ.ศ. ๒๕๕๓ มีผู้ยื่นคำร้องขอเข้าโครงการคุ้มครองทั้งสิ้น ๑๓๗ เรื่อง ได้รับการคุ้มครองจำนวน ๒๙ เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการ ๘๑ เรื่อง ยกคำร้อง ๒๗ เรื่อง และเนื่องจาก การคุ้มครองเหยื่อและพยานเป็นเรื่องของความสมัครใจ การดำเนินการต้องได้รับการร้องขอ รวมถึงการให้ข้อมูลเบิกความในชั้นศาล จำเป็นต้องได้รับคำยินยอมจากเหยื่อและพยาน การพิจารณาคำร้อง (หน่วยตรวจสอบ) จะทำการสืบเสาะ แสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล และจัดลำดับ

ความสำคัญของคำร้อง ว่าคำร้องใดมีความสำคัญ มีข้อมูลเอกสารครบถ้วน และได้ดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอน ดังนั้น คำร้องที่ได้รับการพิจารณาเข้าโครงการคุ้มครองจึงมีแต่คดีที่มีความสำคัญและเป็นคดีอุกฉกรรจ์ จริง ๆ เท่านั้น

๒. การคุ้มครองพยานของประเทศมาเลเซีย

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ของมาเลเซีย (Malaysian Witness Protection Act 2009) เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๓ และได้มีการจัดตั้ง Malaysian Witness Protection Unit (Malaysian WPU) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการและดำเนินการโครงการคุ้มครองพยานของประเทศมาเลเซีย โดยมีอธิบดีหน่วยคุ้มครองพยานเป็นผู้บริหารสูงสุด (ปัจจุบันผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เป็นตำรวจซึ่งนายรัฐมนตรีขอตัวมาช่วยราชการระหว่างการก่อตั้งหน่วยงาน) อยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่กำกับดูแล

Malaysian WPU ทำหน้าที่รับคำร้องขอรับการคุ้มครองพยาน ให้ข้อเสนอแนะและความเห็นต่อสำนักงานอัยการในการพิจารณารับหรือไม่รับพยานเข้าสู่โครงการ ตรวจสอบภูมิหลังของพยาน บริหารและจัดการระบบการลงทะเบียนผู้ยื่นคำร้องขอรับการคุ้มครองพยาน และดำเนินการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลืออื่นใดแก่พยานหรือผู้ร้อง

โครงการคุ้มครองพยานจะให้การคุ้มครองความปลอดภัยและความช่วยเหลือแก่พยานซึ่งถูกข่มขู่ คุกคามจากการไปให้การหรือข้อมูลหลักฐานหรือให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับคดีอาญา ทั้งนี้การคุ้มครอง

ครอบคลุมถึงครอบครัวและบุคคลผู้ใกล้ชิดกับพยานกรณีที่ได้รับการร้องขอ

บุคคลที่จะได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ พยานทุกประเภท และในกรณีที่พยานเป็นบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องในนามของผู้เยาว์

ลักษณะพิเศษของโครงการคุ้มครองพยานของมาเลเซีย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะยื่นเรื่องต่ออัยการเพื่อให้ทำหน้าที่พิจารณาว่าพยานจะได้รับการอนุมัติให้เข้าสู่โครงการหรือไม่ การอุทธรณ์ให้ยื่นเรื่องต่อรัฐมนตรีโดยตรง การได้รับยกเว้นการพิจารณาคดีเป็นอำนาจของรัฐมนตรี อัยการ และอธิบดีหน่วยคุ้มครองพยาน

๓. การคุ้มครองพยานของประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองเหยื่อและพยานโดยตรง การดำเนินงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของคดีแต่ละเรื่อง ตามภาระหน้าที่ของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา หมวด ๗ มาตรา ๒๓๖ B และ C ว่า พยานและเหยื่อซึ่งเป็นผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า ๑๔ ปี) อาจยื่นพยานหลักฐานผ่านระบบ television link และการให้ปากคำของพยานซึ่งเป็นเด็กให้ใช้การบันทึกผ่านระบบวิดีโอ และมาตรา ๔๔ (๑) และ (๒) ได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้ด้วยว่า ผู้เยาว์ไม่ต้องรับผิดโทษจำคุกหรือต้องไม่มีการพิพากษาให้จำคุกในข้อหาใด ๆ กรณีที่ผู้เยาว์มีต้นตารชำระค่าปรับหรือค่าใช้จ่ายอื่นใด นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติ Common Gaming House มาตรา ๑๙ ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองและให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแส ไว้ด้วย

เสริมสร้างหลักประกันด้านสิทธิเสรีภาพ

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย นายปวีรธรรต จวนสาธ

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท

๒๖

กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างหลักประกันด้านสิทธิเสรีภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อเสริมสร้างหลักประกันผู้ถูกกล่าวหา ผู้ต้องขังในคดีความมั่นคงและเหยื่ออาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้รับความเป็นธรรมโดยมีหลักประกันภายใต้การพิจารณาของยุติธรรม

๒. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายเยาวชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นสื่อบุคคลในการเผยแพร่ความรู้ ชี้ช่องทางช่วยเหลือเยียวยาในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกเป็นธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยได้ดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเยาวชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และให้เป็นผู้บุคคลในการเผยแพร่ความรู้ ชี้ช่องทางช่วยเหลือเยียวยาในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกเป็นธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการเสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชน

ให้ครอบคลุมทุกอำเภอในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น ๓๙ อำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า ๔,๓๐๐ คน

จากการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมที่รัฐจัดหาให้ บางรายที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหายยังไม่ได้รับทราบสิทธิของตนที่รัฐให้การเยียวยา ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ต้องประชาสัมพันธ์บทบาทภารกิจของกรมฯ เพื่อให้เหยื่ออาชญากรรมและผู้เสียหายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา โดยการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้เป็นผู้บุคคลในการเผยแพร่และชี้ช่องทาง ซึ่งบุคคลถือเป็นสื่อที่ดีที่สุดในการแจ้งสิทธิผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้รับการเยียวยาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ผู้ต้องขังในคดีอาญาที่มีลักษณะเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้ง ในทางการเมือง กับสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว

โดย กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ

สิทธิพื้นฐานของบุคคลที่ตกเป็น ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเรื่องการปล่อยชั่วคราว โดยกำหนดให้ได้รับการประกันตัวเป็นหลัก ด้วยความเสมอภาค กล่าวคือ บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมาย โดยจะเลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่างของ เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทาง ศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ไม่ได้

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมี ภารกิจในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประชาชน ที่มุ่งถึงความสัมฤทธิ์ผลของการ ยุติธรรมบนพื้นฐานของมนุษยธรรม และการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพโดยเสมอภาคและ เท่าเทียมกัน โดยมีกองทุนยุติธรรมเป็นกลไก ในการพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ ด้วยการ สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเป็นหลักประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ในการนี้ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้

ช่วยเหลือผู้ต้องขังในคดีอาญาที่มีลักษณะ เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งในทางการเมือง ดังนี้

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้มอบหมายให้ กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพดำเนินการตรวจสอบการคุ้มครอง สิทธิของผู้ต้องขังในคดีอาญาที่มีลักษณะ เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งในทางการเมือง โดยให้ประสานขอความร่วมมือคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้ความเป็นธรรม กับผู้ต้องขังที่ถูกคุมขัง จากการตรวจสอบ พบว่า มีผู้ต้องขังจำนวน ๑๔๐ คน ประสงค์ ขอความช่วยเหลือ ทั้งในด้านการขอปล่อย ชั่วคราว ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับคดี ขอความช่วยเหลือในการจัดหาทุน ความ เป็นอยู่ในเรือนจำและการรักษาพยาบาล ขอความช่วยเหลือครอบครัว รวมถึงความ ช่วยเหลือด้านการศึกษาของผู้ต้องขังและบุตร ซึ่งในส่วนของความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ประสานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามความ ประสงค์ดังกล่าวแล้ว ในส่วนของการปล่อย ชั่วคราว กองทุนยุติธรรมให้การสนับสนุน

๒๓

หลักประกันในการปล่อยชั่วคราว จำนวน ๕๘ ราย และศาลอนุญาตปล่อยชั่วคราว จำนวน ๑๘ ราย

และเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา และจำเลย อันเป็นสิทธิพื้นฐาน เพื่อให้ผู้ต้องหา และจำเลยต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ และลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวจากการถูกจำกัดเสรีภาพ โดยในกรณี ที่ศาลอนุญาตให้มี การปล่อยชั่วคราวแต่ กำหนดให้มีหลักประกันด้วยนั้น ชอบที่รัฐบาล จะจัดหาประกันดังกล่าว ให้แก่ผู้ต้องหา และจำเลยที่ไม่สามารถจัดหาหลักประกันได้ เป็นไปตามนโยบายเร่งด่วนที่รัฐบาลนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อ รัฐสภา คือ การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย โดย เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานและติดตาม ผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (ปคอป.) ซึ่ง ได้เสนอข้อมูลให้คณะรัฐมนตรี พิจารณา ให้ความเห็นชอบในการขอความร่วมมือ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษและสำนักงานอัยการ สูงสุด ดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาที่มีลักษณะ เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งในทางการเมือง จากการดำเนินตามนโยบายดังกล่าว มีผู้ต้องขังได้ แสดงความประสงค์ขอรับ ความช่วยเหลือในการปล่อยชั่วคราว จำนวน

๕๓ ราย แต่เนื่องจากสถานะทางการเงิน กองทุนยุติธรรมไม่เพียงพอต่อการช่วยเหลือ ผู้ต้องขังดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมจึงได้ กราบเรียนนายกรัฐมนตรีขอรับการสนับสนุน เงินงบกลางเพื่อใช้เป็นหลักประกันในการปล่อย ชั่วคราว และเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอของ ปคอป. ในส่วนที่รัฐบาลต้องหาหลักประกัน ให้กับผู้ต้องขัง ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเงินงบกลาง เพื่อใช้เป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องขังคดีอาญา จำนวน ๕๓ ราย เป็นเงิน ๔๓,๘๔๐,๐๐๐ บาท โดยให้นำหลักเกณฑ์ และวิธีการเบิกจ่ายของกองทุนยุติธรรมมาใช้ โดยอนุโลม ทั้งนี้ เมื่อผู้ต้องขังปฏิบัติตามหมาย ศาลและศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว ให้กระทรวง ยุติธรรมดำเนินการขอคืนเงินประกันและ นำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป โดย ในการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาลได้ หมายที่มีความชำนาญจากสมาคมทนายความ แห่งประเทศไทยให้การช่วยเหลือ อันแสดง ให้เห็นถึงความร่วมมือจากภาคส่วนในการ ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิตาม กฎหมาย

ตารางสรุปการขออนุมัติเงินบกลาง และการใช้จ่ายเงินบกลาง
สำหรับช่วยเหลือผู้ต้องคดีอาญาที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับ
ความขัดแย้งในทางการเมือง

วัน เดือน ปี	รายการ	เงินประกัน			จำนวนผู้ต้องขัง		หมายเหตุ
		รับ (บาท)	จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	ประกัน แล้ว	ยังไม่ได้ ประกัน	
๑๐ ม.ค.๕๕	ครม. อนุมัติ เงินบกลาง	๕๓,๘๕๐,๐๐๐	-	๕๓,๘๕๐,๐๐๐	-	๕๕	-ครม. อนุมัติ ๕๗ รายตรวจสอบ รายชื่อกับ นปช. และสมาคม ทนายความฯ แจ้ง เพิ่มเติม ๓ ราย รวม ๖๐ ราย ต่อ มาประกันตนเอง ๕ รายและ เสียชีวิต ๑ ราย คงเหลือ ๕๕ ราย
๒๕ มิ.ย.๕๕	ยื่นประกัน ผู้ต้องขัง จังหวัด มุกดาหาร	-	๒๖,๐๐๐,๐๐๐	๑๗,๘๕๐,๐๐๐	๑๓	๔๐	-ศาลอนุญาต ในวงเงิน หลักประกันรายละเอียด ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท -คดีถึงที่สุด ๑ ราย คงเหลือ ๔๐ ราย
๖ ก.ค.๕๕	ยื่นประกัน ผู้ต้องขัง จังหวัด มหาสารคาม	-	๙,๐๐๐,๐๐๐	๓,๘๕๐,๖๒๐	๙	๓๑	
๓ ก.ค. ๕๕	ครม. อนุมัติ เงินบกลาง เพิ่มเติม	๖๗,๑๖๐,๐๐๐	-	๗๑,๐๐๐,๖๒๐	-	๓๑	

นอกจากนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยกองทุนยุติธรรมยังได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม โดยการให้สนับสนุนเงินเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวให้กับผู้ต้องขังจากเหตุการณ์ความ

ไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีทั่วไป ปัจจุบันกองทุนยุติธรรมให้การสนับสนุนเงินเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย เป็นจำนวนมากกว่า ๓๐๐ ราย แล้ว

เก็บตก...

ก่อนอื่นก็ขอสวัสดิ์สำหรับท่านสมาชิกและผู้อ่านทุกท่าน พบกันอีกเช่นเคยกับวารสารสิทธิมนุษยชนที่รวบรวมสาระและความรู้เกี่ยวกับแวดวงสิทธิมนุษยชนทั้งที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับวารสารสิทธิมนุษยชนฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๒ แล้ว กองบรรณาธิการได้รวบรวมและสรรหาสาระดี ๆ พร้อมบทความและสื่อบุคคลที่พิเศษรวมทั้งความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนมาให้ท่านผู้อ่านได้เพิ่มเติมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น...สำหรับฉบับนี้ คอลัมน์เก็บตก มีเรื่องเล่าถึงกิจกรรมการส่งเสริมและการสร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น เมื่อเร็ว ๆ นี้... กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับคณะกรรมการนิติศาสตร์สากล จัดสัมมนา “สิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมในความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมีนายพิทยา จินาวัฒน์ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานในพิธีเปิด และ นางสาวปิติกัญจน์ สิทธิเดช รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ ในหัวข้อ “การนำมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมาใช้ภายในประเทศ” นอกจากนี้ยังมีวิทยากร นายชามาเซีย เซีย ชารีฟ ผู้อำนวยการโครงการภูมิภาค คณะกรรมการนิติศาสตร์สากล นางสาวเอมเมสัน ฮิล ผู้ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย ระหว่างประเทศของคณะกรรมการฯ และนายเลอรอง เมยอง เจ้าหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน สำนักงานสหประชาชาติข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน เข้าร่วม นายพิทยา ฯ กล่าวว่า “การจัดสัมมนาในครั้งนี้จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม และสาระสำคัญของสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่าง ๆ ที่ประเทศไทยเข้าร่วมและลงนามให้สัตยาบันกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐระดับกลางจากหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมถึงประโยชน์ในการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการยกระดับด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย อีกก้าวหนึ่ง” ... และอีกหนึ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้น...กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมลงนาม ในแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและหน่วยงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ระหว่าง ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ในกรอบความร่วมมือหมวด “สิทธิมนุษยชนและการเข้าถึงความยุติธรรม” ซึ่ง นายพิทยา จินาวัฒน์ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กล่าวว่า “การร่วมลงนามในครั้งนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและหน่วยงานสหประชาชาติประจำประเทศไทยในการส่งเสริมทางด้านกฎหมาย นโยบาย และการบริหารความยุติธรรมภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่น ๆ เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม”...เป็นอย่างไรบ้างครับ ท่านผู้อ่าน ที่แต่ละครั้งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนให้กับประเทศของเรา จะได้ทัดเทียมกับนานาประเทศกับเขาเสียที... พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ...

ขอเชิญท่านผู้อ่านที่สนใจ...ร่วมส่งเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์จากท่านผู้อ่านหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน...สามารถเขียนบรรยาย หรือเขียนเป็นบทความหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน...อย่ารอช้า...อย่าเก็บความคิดของท่านไว้คนเดียว...ร่วมแชร์ประสบการณ์กัน..ผ่านวารสารสิทธิมนุษยชนของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยท่านสามารถส่งบทความหรือแสดงความคิดเห็นของท่านมาได้

กองบรรณาธิการวารสารสิทธิมนุษยชน
กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ชั้น ๓
๑๒๐ หมู่ ๓ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

คำถามท้ายเล่ม

ขอเชิญชวนตอบคำถามเชิงรางวัล ส่งคำตอบมาหาพวกเราที่รางวัลมากมายรอพวกท่านอยู่ที่นี้

คำถาม : กระตุ้นความคิด สะกิดความจำ

๑. ประเทศไทยได้มีการบัญญัติหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๒. สิทธิมนุษยชนแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับแรก คือ สิทธิที่ติดตัวตั้งแต่กำเนิด และระดับที่สอง คือ สิทธิที่ได้รับการรับรองในรูปของกฎหมาย

ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๓. สิทธิมนุษยชนแบ่งออกเป็น ๕ หลักการสำคัญ ได้แก่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ เป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ และ แบ่งแยกไม่ได้

ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

ความรู้ที่ไม่ควรมองข้าม.... โทษประหาร (DEATH PENALTY)...

โทษประหาร คือ โทษทางอาญาที่รุนแรงที่สุดโดยมุ่งทำให้บุคคลที่ถูกลงโทษตามไม่ว่าโดยวิธีการใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตามประมวลกฎหมายของไทยการประหารชีวิตต้องโดยการพิจารณาคดีให้ตายเนื่องจากการลงโทษประหารเป็นผลจากการพิจารณาพิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน การตัดสินลงโทษจะต้องผ่านการพิจารณาโดยกระบวนการตามกฎหมายซึ่งโดยปกติจะทำโดยศาลอาญาหรือศาลอาญาทหาร ดังนั้น “โทษประหาร” จึงต่างกับ “การสังหารตามอำเภอใจ (Arbitrary Execution)” หรือ “การสังหารโดยการพิจารณาอย่างรวบรัด (Summary Execution)” หรือ “การสังหารนอกกฎหมาย (Extra-judicial Killing)” ซึ่งเป็นการจงใจทำให้คนตายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ไม่ได้ห้ามโทษประหารอย่างเด็ดขาด โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้กำหนดว่าในประเทศที่ยังไม่ยกเลิกโทษประหาร โทษประหารจะมีได้แต่เฉพาะกับอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด (Most Serious Crime) แต่ความเห็นของนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนส่วนหนึ่งเห็นว่าโทษประหารโดยตัวเองขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตามแม้ว่าโทษประหารชีวิตจะไม่ขัดต่อ ICCPR แต่วิธีการประหารชีวิตอาจจะขัดต่อสิทธิมนุษยชน เช่น การใช้ก้อนหินขว้างให้ตาย หรือโบยให้ตายถือได้ว่าเป็นการลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและขัดต่อสิทธิมนุษยชนเวทีสำหรับการเจรจาเพื่อยุติข้อพิพาท สหประชาชาติมีองค์ประกอบย่อย ๆ จำนวนมากเพื่อดำเนินการตามภารกิจ และดูแลให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของการก่อตั้งสหประชาชาติ

คุยกันท้ายเล่ม

ท่านสามารถส่งคำตอบเชิงรางวัลได้ที่กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพผู้โชคดี ๕ ท่านแรกจะได้รับของรางวัลจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไปเลยคะ สำหรับวารสารสิทธิมนุษยชนนี้เป็นการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้สิทธิมนุษยชน ท่านใดสนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน สามารถส่งจดหมายหรือความโหดแบบฟอร์มสมัครสมาชิกได้ที่ www.rlpd.moj.go.th ส่งมาได้ตามที่อยู่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อที่คณะทำงานจะได้จัดทำทะเบียนที่อยู่สมาชิกต่อไป

หากมีข้อเสนอแนะติชมประการใด กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับฟังทุกความเห็น เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงวารสารฯ ให้ตรงความต้องการของผู้อ่านยิ่งขึ้นคะ

เฉลยคำถาม (ปักษ์แรก)

ข้อ ๑. ใช่

ข้อ ๒. ไม่ใช่ ความเสมอภาค มีใช้แปลว่าสิ่งที่ทุกคนต้องได้รับเท่ากัน แต่เป็นการที่ทุกคนควรได้รับจากส่วนที่ควรได้ในฐานะที่เป็นคน

ข้อ ๓. ไม่ใช่ สิทธิมนุษยชน คือ สิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เพื่อให้มีชีวิตรอดและพัฒนาต่อไปได้ ซึ่งจะกว้างกว่าที่กฎหมายรับรองไว้

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

“เป็นองค์กรในการส่งเสริมคุ้มครองและสร้างหลักประกัน
สิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนอย่างบูรณาการ
และมีนวัตกรรมสู่ความเป็นสากล”

เอกสารเผยแพร่ ห้ามจำหน่าย

กรณาส่ง

สมัครสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน

ท่านสามารถสมัครสมาชิกโดยดำเนินการ ดังนี้ ๑. ดาวน์โหลดแบบฟอร์มสมัครสมาชิกได้ที่
เว็บไซต์ www.rlpd.moj.go.th ๒. ส่งจดหมายสมัครได้ทางไปรษณีย์ หรือ ๓. ตัดชิ้นส่วน
ด้านล่างนี้ กรอกข้อมูลแล้วส่งมาได้ตามที่อยู่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เจ้าหน้าที่ของถึง
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ วงเล็บ มุมซองว่า “สมัครสมาชิก
วารสารสิทธิมนุษยชน”

สมัครสมาชิกวารสารสิทธิมนุษยชน

ชื่อ.....นามสกุล.....เบอร์โทร.....

ที่อยู่.....รหัสไปรษณีย์.....

ส่งมาที่ : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ชั้น ๓

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๔-๕ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๕-๖

E-mail : rlpdletter@rlpd.go.th, Call Center ๑๑๑๑ กด ๗๗